

φικνοῦνται εἰς Ἀθήνας ἵνα ὧσιν ἐνταῦθα **πρὸ τῆς 1 Σεπτεμβρίου**. Ὁ δὲ βασιλεὺς δύναται νὰ ᾖ ἐν Ἀθήναις **πρὸ τῆς 2 ἢ 3 Σεπτεμβρίου**.

Ἐγράφομεν ἄλλοτε, ὅτι εἴχομεν θεωρήσει καλὸν σύμπτωμα τὴν ὁμοφωνίαν τῆς τε κυβερνήσεως καὶ ἀντιπολιτευσεως ἐπὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ζητήματος τῆς χώρας. Ἐλέγαμεν ὅτι πατριωτικῶς φέρεται ἡ ἀντιπολίτευσις διαδίδουσα ὅτι ὁ στρατὸς διελύθη· ἐλέγομεν ὅτι πατριωτικῶς φέρεται ἡ κυβερνήσις ἀντὶ ἀπαντήσεως εἰς τὰς διαδόσεις ταύτας μοιράζουσα φύλλα πορείας. Ἡ πολιτικὴ αὕτη ἔσχε τὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα τῆς καὶ ἰδοὺ ἀναγινώσκομεν ἐν τῇ τελευταίᾳ Βακῇ ὅτι μόνον 4,000 στρατὸς ὑπάρχει ἐν Ἑλλάδι.

Τὴν δημοτικότητα τῶν Πειρατῶν τοῦ κ. Λεονάρδου ἀποδεικνύει τὸ ἑξῆς :

Τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα παριστάνετο ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Ὀρφέως ὁ Μανιώδης. Παιδίον ἐρωτᾷ τὸν πατέρα του περὶ τοῦ ὑποκρινομένου τὸν Μανιώδη.

- Μπαμπά, ποῖς εἶνε αὐτός;
- Εἶνε ὁ Ταβουλάρης, παιδί μου.
- Ἄ, ὁ Ἀνδρέας!

Τὴν τρίτην τὸ ἑσπέρας ἡ θάλασσα τοῦ Φαλήρου προσεβλήθη ὑπὸ τῆς σουτσιαῶς. Ἀκριβῶς μία ταινία, ἡ ταινία ἐν ᾗ γίνονται τὰ λουτρά εἶχε τὸ ἄχαρι ἐκεῖνο χρῶμα ὅπερ ἐν Ἀθήναις ἐγένετο πλέον ἔννατον χρῶμα τοῦ φωτός, ὀνομασθὲν πρότερον μὲν κυριακῆτις νῦν δὲ σουτσιαῶς. Ἐκολυμβούσαμεν, μᾶς ἐφαίνετο ἐντὸς λίμνης ἐκ κονιορτοῦ βρυστοῦ.

Ἄ κύριε Μπάτη, ἐννοοῦμεν νὰ φυᾶς ἀλλὰ ὄχι καὶ νὰ μᾶς γεμίζης τὸ στόμα λάσπην.

Σφιγξ

ΘΕΑΤΡΟΝ ΦΑΛΗΡΟΥ.

Ὁ μεγαλειότερος ἐχθρὸς τῶν νυκτερινῶν ιδίως θεαμάτων εἶνε ὁ ἄνεμος. Ἐχεις ἄνεμον, ἔχεις κατὰ τὸ ἡμισυ ἀποτυχίαν. Προστάτης τῆς ἀταξίας τῆς ἀνακατοσύρας, πρῶτος αὐτὸς τὰ πάντα ἀνακατεύων, ἐπιπίπτει κατὰ τῶν σχεδίων σου ὁρμητικὸς σοὶ ἀνατρέπει τὰ ἡμίση, σὲ καθιστᾷ ἀεικίνητον, ἄγρυπνον, πανταχοῦ παρόντα διὰ τὸν ἀποκρούσης διὰ τὸ διορθώσης τὰς ἐξ αὐτοῦ ζημίας. Κρεμᾷς ἓνα φαναράκι ἐνετικόν, αὐτὸς τὸ σείει ἀδιακόπως καὶ ἂν δὲν δυνθῇ νὰ σοὶ τὸ σῶσῃ ἢ νὰ τὸ συλλάβῃ αἰχμάλωτόν του καὶ νὰ τὸ ἀπαγάγῃ ἐπὶ τῶν πτερύγων του, ἂν ἀπελπισθῇ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ, τὸ σείει, τὸ κινεῖ, τὸ σείει, μέχρις οὗ ἡ φλόξ τοῦ ἐντὸς κηρίου παρεκκλίνασα τὸ κατὰ καύσῃ.

Ὁ ἄνεμος αὐτὸς μᾶς προσέβαλεν μόλις κατέβημεν εἰς Φάληρον διὰ ν' ἀκούσωμεν τὴν Μασκερονιάδα. Ἦρχετο ἐπὶ τοῦ ἄφρου τῶν κυμάτων μυκώμενος καὶ καμαρώνων διότι κατάρθρωσε ν' ἀνακατεύσῃ ὅλην τὴν θάλασσαν καὶ νὰ τῆς χαλάσῃ τὸ ὠραῖον γλαυκὸν τῆς χρῶμα καὶ ἀφοῦ ἐχάριζε εἰς τὴν ἄμμον τῆς ἀκτῆς τὴν σκλάβον του, τὸν ἄφρον τοῦ κύματος, ἐπέπιπτε κατὰ τῶν προετοιμασιῶν τοῦ Ἀμπελά. Τοῦ ἐτσάκωνε ἀπὸ τ' αὐτὴ τὰ μικρά του φαναράκια, τὰ εἰς γραμμὴν μεταξὺ σημαιῶν κρεμασμένα καὶ τὰ ἐτίναζε ἀδιακόπως καὶ ἔπειτα ἀπετελείωνε τὰς ἐπιδρομάς του εἰς τὰς γυναῖκας.

Αἱ γυναῖκες περιεπάτουσαν πλαγιαστά, ὡς λέμβοι φορτωμένοι μὲ ἀνοιγμένα τὰ πανιά, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι τὸ ρόλο τῶν ἱστίων ἐπαίζαν εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν τὰ φουστάκια καὶ τὰ μεσοφούστανα. Εἰς ἄλλας εἰσέβαλλεν εἰς τὴν κόμην ἥρπαζε τὰς μετωπίας τρίχας ἅς διὰ τοῦ κοσμετικ

Δ'. | ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ «ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ» | 13

N I N A

ΠΑΡΙΣΙΝΗ ΗΘΟΓΡΑΦΙΑ.

III—NINA Η ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΤΗΣ ΚΟΜΗΣΣΗΣ

(Συνέχεια ὅδε προηγ. φύλλον)

— Οὐχί· ἀλλὰ διότι ὁ Ἐδουάρδος θὰ γείνη σύζυγός μου. Ἡ Βέρθα ἐγένετο λευκὴ ὡς σινδόνη, τὸ χεῖλος τῆς ἔτρεμεν, ἡ ἐρυθρὰ βαφή του ἐξηφανίσθη καὶ ἦτο ὡς νεκρά—Σύζυγός σας; ὁ Ἐδουάρδος μου...—Καὶ ἡγέρθη· ἀλλ' ἡ Κόμησσα τὴν ἐκράτει ἀπὸ τῆς χειρός. — Τὸν σύζυγον αὐτὸν σὰς διαμφισβητῶ ἐγώ.—

— Ἄ! εἰσθε φοβερά, Κυρία μου...

Καὶ τῶνόντι ἡ Κόμησσα λέγουσα ταῦτα εἶχεν ἐξαγριωθῇ. Αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς τῆς ἦσαν ἀνωρθωμέναι, οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐξηγριωμένοι καὶ ἔτρεμεν ὅλη. — Ἄ! δέν σας ἀρκεῖ λοι-

πὸν νὰ γείνητε Κόμησσα τοῦ Σαιντ-Μώρ! Περιφρονεῖτε καὶ ὄνομα καὶ πλοῦτη... Ἠγαπήσατε πλείοτερον ἐμοῦ τὸν Ἐδουάρδον; Θὰ ἴδωμεν!...

Τὸ θὰ ἴδωμεν αὐτὸ ἐπρόφωρεν ἡ Κόμησσα μετὰ τοιοῦτου τόνου, ὥστε εἰς τὴν λέξιν ταύτην ἡ Βέρθα ἤνοιξεν ἀμέσως τοὺς ὀφθαλμούς· καὶ τὴν ἡτένισε μετ' ἀπορίας καὶ φόβου.

— Ἄ! σεῖς λοιπὸν, δεσποινίς, νομίζετε ὅτι ἔχετε τὴν δύναμιν νὰ μοι ἀποσπάσῃτε ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τὸν Ἐδουάρδον! Ἄ! μικρά μου, συλλογισθεῖτε καλῶς... Εἰξεύρετε ὅτι δύναμαι νὰ καταστρέψω τὸν Δωρναί; ὅτι ἔχω εἰς χεῖράς μου τὰ πειστήρια τοῦ ἐγκλήματός του;

— Τοῦ ἐγκλήματός του! Ἐγκληματίας ὁ Ἐδουάρδος. Ἄ! εἰσθε ἱκανὴ νὰ τὸν ἐνοχοποιήσῃτε. Σὰς πιστεύω Κυρία μου. Εἰσθε ἰσχυρά. Ἐχετε νὰ διαθέσῃτε καὶ φίλους καὶ χρήματα.

Καὶ λέγουσα ταῦτα ἦτο ἀληθῶς ἐκτὸς ἑαυτῆς ἡ Βέρθα. Τοὺς ὀφθαλμούς τῆς κατέλαβε σκοτοδίνη καὶ ἐνῶ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς ἑδρας παρὰ τὴν τράπεζαν ἔχουσα ἐστηριγμένους ἐπ' αὐτῆς τοὺς ἀγκῶνας, ἀφῆκε νὰ καταπέσωσιν οἱ βραχιόνες τῆς ἐπ' αὐτῆς καὶ ἡ κεφαλὴ τῆς ἐπὶ τῶν βραχιόνων τῆς. Ὅμοιως ὁ κεκμηκὼς πλέον ἀθλητὴς πληγωθεὶς αἰσθάνεται βαρείας ὡς μόλυβον τὰς χεῖράς του καὶ ἀφίνει νὰ καταπέσωσιν ἀπηυδημένοι ἐπὶ τῶν γονάτων του.

εκεῖναι εἶχον θέσει ὑπὸ κράτησιν, τὰς ἡλευθέρωνε, καὶ αἱ γυναῖκες οὕτως ἀναμαλλιασμέναι ἐγίνοντο ἀκουσίως ἀφελεῖς.

* *

Ἦρχισαν λοιπὸν αἱ μεμψιμοιρίαι :

— Οὐφ τί ἄνεμος.

— Ἀηδία καταντᾷ.

— Μᾶς χάλασε ὅλο τὸ γούστο.

Καὶ ὁ Αἴολος ἐφοβήθη τὴν ὀργὴν τῶν γυναικῶν ἢ διὰ νὰ πωλήσῃ *κομπλιμέντα* ἐμάζευσε τοὺς ἀσκούς του.

— Γιά κόπιασε κύρ Μπάτη λίγο μέσα ἴσὸ ἀσκή σου. Δὲν ξεύρεις τί κάνεις ἀπόψε. Πῆγες καὶ εἶδες τόσα εὐμορφα κορίτσια εἰς εἰς τὸ Φάληρον κ' ἐξετρελάθηκαν.

Καὶ ὁ Μπάτης δὲν ἤθελε νὰ ἐμβῇ εἰς τὴν φυλακὴν ἀλλ' ὁ Αἴολος κατῴρθωσε νὰ τὸν μισομαζεύσῃ μέσα καθ' ἣν ὥραν ἤρχιζε τὸ θέατρον.

Ἦναψε λοιπὸν ἓν ἀνέσει ὁ Ἀμπελάς τὰ πολύχρωμα φαναράκια μὲ τὰ ὁποῖα εἶχε στολίσῃ τὸ Φάληρον.

* *

Ἀλλ' ὁ Μπάτης εἶχε κατορθώσει τὰ ἔργα του, αἱ γυναῖκες εἶχον ἀφελεῖαι καὶ ἦσαν ὠραιότεραι. Ἐνα καλὸ. Ἀλλὰ κατῴρθωσε ν' ἀλλάξῃ ὁ πονηρὸς καὶ τὸ πρόγραμμα καὶ μᾶς ἔκαμε δεύτερο καλὸ καὶ μᾶς ἐξημένησεν. Ἦκούσαμεν λοιπὸν *Le Chanson de Fortunio* καὶ ἡ φωνὴ τῆς κ. Λαζάρ μᾶς ἀπεξήμωσε δι' ὅσα ἐτραβούσαμεν ἀπὸ τὰ νύχια τοῦ Μπάτη.

* *

Ἐπειτα ἡλλαξαν διευθύνται ὀρχήστρας. Ἐκάθισεν ὁ Μασκερόνης μὲ ὕφος Βέρδη διευθύνοντας τὴν ὀρχήστραν κατὰ τὴν πρώτην τῆς Αἰδᾶς καὶ ἤρχισε τὴν οὐδερτοῦραν τῆς Ἡπειροθεσσαλίας του.

Ὁ μυκηθμὸς τῶν κυμάτων τοῦ ἔκαμε ἀντιπολίτευσιν.

* *

Ἐβγῆκαν εἰς τὴν σκηνὴν φουστανελλάδες καὶ χωριατο-

πούλες, ἀδιακόπως ἐφαλλον *ἐλευτερικά* μέχρις οὗ ἐπὶ τέλους ἐπήκουσεν ὁ οὐρανὸς τῆς ψαλμωδίας αὐτῶν καὶ ἀπέστειλεν δύο ἀγγελοῦδια διὰ νὰ θραύσουν τὰ δεσμά καὶ τὰς ἀλύσσεις.

Πιστὴ εἰκὼν τῆς σημερινῆς καταστάσεως ἡμῶν τῶν περμενοντων τὴν ἐξ ὕψους βοήθειαν διὰ τὸ ζήτημά μας.

Ἀλλ' ἡ Βέτσελ ; Ἐ ! πρέπει νὰ εἰπώμεν δυὸ λόγια δι' αὐτήν. Ἐφαλε καὶ ὠραῖα καὶ μὲ θάρρος. Ἄν θὰ ἔχωμεν ποτὲ ἐλληνίδας τραγωδιστρίδας τῆς σκηνῆς τοῦτο θὰ ὀφείλεται εἰς τὴν **Ἀδέλῃν Βέτσελ**. Πρώτη αὕτη ἀπεσκοράκισε τὰς προλήψεις καὶ τῆς σκουριασμένης ιδέας.

Μᾶς συνεκίνησεν ψάλασα τοὺς ὠραίους τούτους στίχους :

Ἀχ ! καὶ μὲς, φτωχὴ καρδιά μου,
βάστα πίκραις πονεμένη,
τόσα χρόνια τὰ ὄνειρά μου
μὲ κρατῶν ἐδῶ δεμένη
μέσ' εἰς τὸν ὕπνο τῆς σκλαδιᾶς !

Καὶ μᾶς συνεκίνησε διότι καὶ καλῶς καὶ μὲ πάθος τοὺς ἐφαλε καὶ ἡ μουσικὴ ἐδῶ ἐκφραστικὴ εἶναι καὶ οἱ στίχοι ἀληθῶς ὠραῖοι ὀφειλόμενοι εἰς τὸν κ. Ἰ. Καμπούρογλου.

* *

Δυστυχῆ Μασκερόνη. Ἀκόμη καὶ τὰ πυροτεχνήματα σοὶ ἔκαμαν ἀντιπολίτευσιν. Ὅταν ἐκαίοντο, ὁ πατριωτισμὸς εἰσέγησε καὶ ἡ περιέργεια διὰ τὴν Ἡπειροθεσσαλίαν τοῦ Μασκερόνη ὑπεχώρησε εἰς τὴν μανίαν τοῦ χάσκειν πρὸ τῶν πολυχρῶμων βεγγαλικῶν.

* *

Ἡ Μασκερονιάς ἐτελείωσε καὶ ὅταν ὅλοι σχεδὸν εἶχον ἐξέλθει ἡκούσαμεν πάλιν τὸ τελευταῖον μέρος καὶ ἐμάθομεν ὅτι *ἐμπιζαρίσθηκε*.

* *

— Φόρα maestro . . .

— (Σιγὴ . . .)

— Karamba !

Ἀλαταποθηκάριος.

— Ἀλλὰ τότε διὰ τί ἀγαπᾶτε τὸν ἐγκληματίαν ! — Ὑπετονθόρισεν ἡ Βέρθα.

— Διότι δύναμαι νὰ καλύψω τὴν ἐνοχὴν του καὶ οὐδεὶς νὰ μάθῃ ποτὲ τὸ σφάλμα του, διότι σώζουσα αὐτὸν δύναμαι συγχρόνως νὰ σώσω καὶ τὴν τιμὴν του.

— Ἀλλὰ τί ἐγκλημα διέπραξεν ὁ Ἐδουάρδος . . . ἀλλὰ τίς σὰς ἐρωτῶ. Πλὴν αὕτη ἡ ἐρώτησίς μου εἶναι ὕβρις κατ' ἐκεῖνου. Ἀγαπᾶτε τὸν Ἐδουάρδον καὶ τὸν ὕβρίζετε ;

— Σὰς προσφέρω τὰ ἑκατομύρια τοῦ Κόμητος.

— Καὶ θέλετε νὰ σας πωλήσω αὐτ' αὐτῶν τὸν Ἐδουάρδον μου !

— Λοιπὸν προτιμᾶτε νὰ τὸν ἴδῃτε εἰς τὰς φυλακάς.

Ἡ Βέρθα ἐρρίφθη εἰς τοὺς πόδας τῆς τότε καὶ θηνοῦσα ἐφώναζεν. — Ἐλεος Κόμησσα ! Σώσατέ τον καὶ λάβετε τὴν ζωὴν μου.

— Τὸν Ἐδουάρδον καὶ ὅχι τὴν ζωὴν σας ἤλθον νὰ σοὶ διαφιλονεικῶ. Δέχεσθε ;

— Ὅχι ποτέ... ποτέ !... ἀπήντησεν ἡ Βέρθα καὶ ἠγέρθη. Εἰς τὸ πρόσωπόν της ἐζωγραφεῖτο πλέον τὸ θάρρος, τὸ ὁποῖον ἐμπνέει ἡ τελευταία ἀπόφασις. Ἠγέρθη μὲ τὸ μέτωπον ὕψηλόν, υπερήφανος καὶ ἐτοίμη εἰς ἀγῶνα ζωῆς καὶ θανάτου. — Ποτέ ! — ἐπανέλαβεν — εἰσαθε ἐλευθέρα νὰ χύσῃτε ὅλον τὸ δηλητήριόν σας ἐναντίον μου.

— Σὰς ἀφίνω νὰ σκεφθῇτε. Μετὰ δύο ἡμέρας θὰ ἔλθω

νὰ λάβω τὴν ἀπάντησίν σας. — Ἐνθυμηθεῖτε ὅτι ἡ τύχη τοῦ Ἐδουάρδου ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀποφάσεώς σας, δηλαδὴ ἡ φυλακὴ τοῦ Μαζᾶ ἢ τὸ μέγαρον τοῦ Σαῖν—Μῶρ !

Καὶ λέγουσα ταῦτα ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ δωματίου τῆς Βέρθας ἡ Κόμησσα, ἐξωργισμένη μὲν ὡς λέαινα, τῆς ὁποίας ἤρπασαν τὸ νεογνόν, ἀλλὰ μειδιῶσα τὸ πικρὸν ἐκεῖνο μειδίωμα τοῦ Σατανᾶ, ὅπερ εἶναι ἡ ὑπάτη ἀπειλή, κεραυνὸς σιωπηλὸς, ἀλλὰ κεραυνὸς θανατόνων. Ἡ Βέρθα ἐπανεπέσεν ἐπὶ τῆς τραπέζης ὡς ἀναίσθητος καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἐπὶ πολλὴν ὥραν.

IV.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΝ ΤΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ.

Βεβαίως ὁ ἀναγνώστης δὲν ἐλησμόνησε τὸν Ἰάκωβον, ὅπως οὗτος δὲν ἐλησμόνησε τὴν ἐκδίκησίν του. Κατεῖχετο ὑπὸ μονομανίας. Πάντες ἐλάλουν περὶ τοῦ Κόμητος τοῦ Σαῖν—Μῶρ, περὶ τῶν γάμων του, περὶ τῶν θησαυρῶν του. — Ὁ Ἰάκωβος ἀνεζήτηε εἰς τὰ καπηλεῖα, εἰς τὴν ἀγορὰν, εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν Παρισίων καὶ τοῦ Βαῖνσαῖν τὸν ἀνθρωπὸν του. Ἡμέραν τινὰ πλῆθος περιέργων εἶχε συναχθῆ ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς Βαστίλλης καὶ ἔτρεχε κατόπιν ἀνθρώπου τι-

Κ. Γ. ΞΕΝΟΥ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ.

Ἀγαπητὲ **Καλλιδάν.**

Εἶμαι βέβαιος ὅτι εἶσαι πανευδαίμων. Δὲν γνωρίζω μεγαλύτεραν ἡδονὴν ἢ νὰ λείπη τις ἀπὸ τὰς Ἀθῆνας. Μακρὰν τοῦ Σούτσου μακρὰν τῆς Τραπεζοῦντος—ἥτις ἀνεβί-
θασε εἰς εἴκοσι λεπτά τὸ λουκοῦμι διότι χρωματίζει τὰ
ταβάνια τῆς—μακρὰν τῆς πολιτικῆς *Μίμας* ἢν ἄλλοτε σὺ
ἀπῆθανάτισας δι' ἀριστοτεχνήματος, μακρὰν τοῦ **Α** ἀχω-
νεύτου καὶ τοῦ **Β** ὀχληροῦ, οἵτινες σοὶ καλλῶνται, ὡς βδέλ-
λαι, μακρὰν ὄλων αὐτῶν τῶν ἀηδιῶν, δὲν δύναται τις ἢ νὰ
εἶναι κατευχαριστημένος.

Καὶ ὅμως αἱ Ἀθῆναι ἔχουσι καὶ τὰ θέλητρά των. Σὺ
τώρα εἶσαι καταγοητευμένος ἀναλογιζόμενος, ὅτι περι-
πατῶν εἰς τὴν *σπιανάδα*, δὲν ἔχεις φόβον νὰ συναντήσης
τὸ φόβητρόν μας τὸν **Σ**, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ποσάκις γύρω σου
θ' ἀναζητῇς τὸν **Σφρέγγα** φέρ' εἰπεῖν, διὰ νὰ τῷ ἀνακοινώ-
σης τὰς σκέψεις σου, τὰς ἐντυπώσεις σου ἢ διὰ νὰ τῷ δεί-
ξης ὡραίαν Κερκυραίαν ἢ τρυφερὰν Κερκυραιοπούλαν;

Βλέπεις ὅτι ἡ ἐξ Ἀθηνῶν ἀπουσία ἔχει καὶ τὰ φωτεινά
της καὶ τὰ σκιερὰ της μέρη, ὡς ἡ γνωστή σου μελαγχροί-
νοῦλα ἢ ἡ ἄλλη ἢ ὁλόδροση ἔχουν καὶ τὰ μειδιάματά των
καὶ ταῖς κλάψεις των καὶ ταῖς ἀγάπαις των καὶ ταῖς κά-
κιαις των.

Τὸ νωπότερον φωτεινὸν μέρος τῆς ἀπουσίας σου διὰ τὸ
ὅποιον σὲ ἐμακάρισα καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ σὺ θὰ μα-
καρίξης ἑαυτόν, εἶναι ὅτι δὲν εἶδες οὔτε τὰ προγράμματα
κἀν τῆς *Κόρης* τοῦ *Τιντορέτου*. Εὐδαιμονία πλήρης, τε-

λεία. Ἐρχεται ὅμως ἀμέσως τὸ σκιερὸν. Δὲν παρευρέθης εἰς
τὴν *πρώτην* τοῦ πρώτου ἔργου τοῦ συνεργάτου μας **Κ.
Γ. Ξένου** καὶ πιστεύω ὅτι μόλις μάθης ὅτι ἀνεβιβάσθη
ἐπὶ σκηνῆς ὁ **Ἀνδρόνικος** τοῦ θ' ἀναφωνήσης ποιῶν
τὴν συνήθη σου χειρονομίαν:

— Ἀ! στὸ διάβολο, νὰ μὴν εἶμαι. . .

Ἐγὼ, φίλε μου **Καλλιδάν**, θὰ προσπαθῆσω νὰ σοῦ
εἰπῶ τί ἔστιν **Ἀνδρόνικος** καὶ ἔσο βέβαιος ὅτι θὰ σοὶ
τὸ εἶπω εἰλικρινῶς καὶ ἐν χρυσῇ συντομίᾳ, μὴ ἔχων ὑπ' ὄψιν
μου ὅτι εἶναι ἔργον συνεργάτου καὶ φίλου μας· σὺ δὲ ρίψαι
μια ματιὰ εἰς ὅσα σοῦ γράφω, ἔχων πάντοτε ὑπ' ὄψιν, ὅτι
μόνον ἀπαξ τὸ εἶδον, διότι δὲν ἐδόθη ἀκόμη δευτέραν φοράν.

Τὸ δράμα τοῦ Ξένου ἔχει ἀκριβῶς τὸν τίτλον ὁ **Ἀνδρό-
νικος** ἢ τὸ στοιχείημα τοῦ *Βασιλέως* ἔχει δὲ ὑπόθεσιν ἢν ἂν
σοὶ παραθέτον ἐν τῇ παρουσίᾳ μου θὰ μοὶ ἐχρειάζετο πολ-
λὺς καιρὸς καὶ περισσότερος χώρος. Θὰ συνέγραφον, φίλε
μου, πραγματεῖαν ἢ τοῦλάχιστον μίαν *λέσχην* ἀλλὰ Κορο-
μηλαῖ. Ἐνθυμείσαι πόσον ἔτρεμές ποτε ὅταν ἀνεγίνωσκες
Ἀλεξιάδειον πρόγραμμα ἀγγέλλον δράμα ἐπὶ δράματος καὶ
δὲν ἤξεύρω πόσα ἐπὶ ἐπὶ ἄλλων ἐπὶ. Ἐ! φίλε μου, χωρὶς
νὰ τρέμης τώρα, μάθε ὅτι τὸ δράμα τοῦ Ξένου εἶναι δρά-
ματα ἐπὶ δράματος. Δύνασαι νὰ κάμης τέσσαρα δράματα
ἀναλύων αὐτὸ, ὧν ἰδοὺ οἱ τίτλοι:

«**Ὁ Ἀνδρόνικος.**

«**Τὸ στοιχείημα τοῦ βασιλέως.**

«**Ὁ υἱὸς τοῦ Βρυεννίου.**

«**Ἡ κόρη τοῦ Ἀνδρονίκου.**

Καὶ ἰδοὺ διατί κατ' ἐμὲ ὑπὸ ἔποψιν δραματικῆς πλοκῆς
τὸ δράμα τοῦ Ξένου δὲν ὀρθοποδεῖ. Ὁ συγγραφεὺς τῆς *Νέ-
ρας* θὰ ἔγραφε λαμπρότατον μυθιστόρημα ἐποχῆς Βυζαντι-

νός, ὅστις ἐδίωκεν ἄλλον φεύγοντα. Οἱ Παριεῖνοι εἶναι ὀνο-
μαστοί. Ἡ περιέργειά των ὑπερβαίνει πᾶν ὄριον. Ἐὰν κά-
τωθεν μιᾶς τῶν γεφυρῶν τοῦ Σηκουάνα διέρχεται λέμβος,
οἱ Παριεῖνοι συσσωρεύονται ἐπὶ τῆς γεφύρας νὰ ἴδωσι τὸ
θέαμα τοῦτο. Ἐὰν, καὶ χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ τι, δύο κύψωσιν
ἀπὸ τῶν περιτειχισμάτων τῆς ὀχθῆς, πάντες οἱ διαβαίνοντες
θὰ πλησιάσωσι νὰ ἴδωσι τί τρέχει. Ἐὰν ἀστεῖός τις θέλων
νὰ παίξῃ μὲ τὸ ἀθῶν τοῦτο πάθος των ἵσταται ἐπὶ πέντε
λεπτά μετὰ τοῦ συντρόφου του δεικνύων τὴν κορυφὴν τῆς
στήλης τῆς Βανδώμης, ἢ τὴν αἰχμὴν τοῦ ἐπὶ τῆς πλατείας
τῆς Ὁμονοίας ὀβελίσκου, ἢ τὸν πύργον τοῦ ὠρολογίου τῶν
δικαστηρίων, εὐθὺς θὰ σχηματισθῇ περὶ αὐτοῦ πυκνὸς
ὄμιλος ἀνθρώπων, οἵτινες θὰ ἀτενίζωσιν ἐπὶ ὥραν ὁλό-
κληρον εἰς τὴν στήλην τῆς Βανδώμης, ἢ τὸν ὀβελίσκον,
χωρὶς νὰ εἰξεύρωσι καὶ αὐτοὶ τί πρόκειται νὰ ἴδωσιν. Ἐὰν
δὲ ἐπειτα ἐρωτήσῃ τις αὐτοὺς τί συμβαίνει.—Δὲν εἰξεύρω
—θὰ σὰς ἀπαντήσῃ, ἀλλὰ δύο ἀνθρώποι τρέχοντες δὲν εἶ-
ναι τυχαῖον γεγονός διὰ τοὺς Παριεῖους. Κλέπτης, ἐφώ-
ναζον οἱ μὲν, τρελλὸς ἔλεγον οἱ ἄλλοι. Ἐδῶ ἦτο γραῖά
τις ἰχθυόπωλις, ἥτις ἠρωμάτιζε τὴν ὁμήγυριν μὲ τὸ εὐω-
διάζον ἀμαξιδιὸν της, καὶ ἥτις εἶχεν ἀνέλθει ἐπὶ τῆς ἐκεῖ
σταθμευούσης ἀμάξης τοῦ ἵπποσιδηροδρόμου νὰ ἴδῃ τί συμ-
βαίνει. Ὁ ἐμπορόπαις ἐγκατέλιπε τὴν θέσιν του καὶ ἐξῆλ-
θεν εἰς τὴν πλατείαν, τὰ καφενεῖα ἔμειναν κενὰ καὶ τὸ

πᾶν ἦτο εἰς κίνησιν. Πολὺς θόρυβος διὰ τίποτε! Εἶχε
δίκαιον ὁ Σαίξπηρ. Καὶ ὅμως καὶ ὁ Ἰάκωβος εἶχε δίκαιον.
Ἐν λεπτὸν προτοῦ ἂν ἐφθάνεν ὁ ἀνθρωπὸς του δὲν ἤθελε
τῷ διαφύγει. Ἀλλ' ἐντὸς ἐνὸς λεπτοῦ τῆς ὥρας πόσα δὲν
δύναται νὰ συμβῶσι! Πόσοι δὲν ἤθελον καταβιβασθῇ τῆς
λαιμητόμου, ἐὰν ὁ φέρων τὴν χάριν ἀγγελιαφόρος ἐφθάνεν
ἐν λεπτὸν τῆς ὥρας πρότερον! Ὁ Κολόμβος ἤθελε ριφθῇ
εἰς τὴν θάλασσαν ὑπὸ τῶν ναυτῶν ἐὰν ἐντὸς ἐνὸς λεπτοῦ
δὲν ἐφαίνετο ἡ ἄκρα τοῦ νέου Κόσμου. Ἐντὸς λεπτοῦ δύ-
ναται νὰ ἀναστατωθῇ τὸ πᾶν. Πρὸ ἐνὸς ἀκόμη λεπτοῦ ὁ
Καῖσαρ ἦτο εἰς τὸ βῆμα αὐτοκράτωρ τῆς οἰκουμένης, ἥδη
εἶναι πτώμα, καὶ ὁ Ἀντώνιος ἐμπορεύεται τὴν ἀνάμνησιν
του καὶ κερδοσκοπεῖ διαμοιραζόμενος μετὰ τοῦ Λεπίδου
καὶ Κράσσου τὴν αὐτοκρατορίαν! Πρὸ ἐνὸς λεπτοῦ ὁ Μα-
ξιμῖνος ἐκοιμᾶτο εἰς τὴν Σκηνὴν καὶ ὠνεύρετο καὶ ἡδύ-
νατο νὰ ἐγερθῇ, μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ λεπτοῦ αὐτοῦ,
ἐκοιμᾶτο πάλιν, ἀλλὰ δὲν ὠνεύρετο πλέον, ἀλλὰ δὲν ἡδύ-
νατο νὰ ἐγερθῇ!

Ἐν λεπτὸν ἂν ἐφθάνε πρότερον ὁ Ἰάκωβος, ὁ ἀνθρω-
πὸς του δὲν ἤθελε διαφύγει. Τὸν κατεδίωκεν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ
Ῥίβολι, ἀπὸ τῆς πλατείας τῶν ἀνακτόρων τῶν Βουρβόνων
ὅπου τὸν εἶδεν ἀναρριχώμενον ἐπὶ τοῦ ὑπερφύου τοῦ λεωφο-
ρείου, ἀλλὰ τὸ λεωφορεῖον ἀνεχώρησε καὶ δὲν εἶχε θέσιν
πλέον κενὴν, καὶ ὁ ὁδηγὸς δὲν ἤκουε τὸν Ἰάκωβον φωνά-

νης, ἂν ἤθελεν ἐπιχειρήσει ν' ἀποτυπώσῃ τὰ τελευταῖα ἔτη ἢ καὶ ὅλην τὴν βασιλείαν τοῦ Ἀνδρονίκου ἐν μυθιστορήματι· διότι ἡ ὑπόθεσις τοῦ δράματος τοῦ ὡς νῦν ἔχει, μᾶλλον διὰ μυθιστόρημα εἶναι κατάλληλος. Σήμερον θελήσας ν' ἀποτυπώσῃ ἐν δράματι τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς βασιλείας τοῦ Ἀνδρονίκου, δὲν κατάρθωσε νὰ παραστήσῃ τὸν θεῖον ἐκείνον τύπον τοῦ ὠραιότερου καὶ μᾶλλον καρδιοκλέπτου, ἀλλὰ καὶ ἐγκληματίου, Αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου ἡ δι' ὠχρῶν διηγήσεων καὶ μιᾶς σκηνῆς δύο φαντασμάτων, ἧτις εἶναι τὸ μᾶλλον ἀδύνατον μέρος τοῦ δράματος. Οὕτω δὲ ὅταν ὁ Ἀνδρόνικος ἔρχεται ἐπὶ σκηνῆς, μεγαλειότης πεπτωκυῖα, περιῦθριζόμενος ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ λιθοβολούμενος, δὲν παράγῃ τὸ αἶσθημα ἐκεῖνο εἰς τοὺς θεατὰς, ὅπερ θὰ παρήγαγεν ἂν ζωηρῶς εἰκονίζοντο τὰ ἐγκλήματά του ἐν τῷ δράματι.

Διὰ τοῦτο σοὶ εἶπον ὅτι ἴσα ἴσα αἱ πολλαὶ ὑποθέσεις ἀδικοῦν τὸ δράμα, ὅπερ ὁμολογουμένως ὑπὸ ἄλλην ἐποψὴν ὁμῶς, τὴν τοῦ ἀνωμάλου, καὶ μένον ὡς εἶναι ἀλλὰ διορθούμενον καὶ χρωματιζόμενον περισσότερον, δύναται νὰ γίνῃ τὸ μεγαλοπρεπέστερον τῶν ὑπαρχόντων ἐλληνικῶν δραμάτων. Ἐνῷ ὑπὸ τὴν ὁμαλωτέραν ἐποψὴν πρέπει νὰ γίνουιν τοὺς ἀρχαίους δύο δράματα, διότι καὶ ἤδη δύο λύσεις ἐπέρχονται, ἡ μία ὡς πρὸς τὸν Ἀνδρόνικον καὶ ἡ ἄλλη ὡς πρὸς τὸ στοίχημα.

Ὁ ποιητὴς ἐνεπνεύσθη εἰς τὴν κυρίως ὑπόθεσιν, ὡς ὁ Βασιλειάδης εἰς τὴν Γαλάτειαν, ἐξ ἑνὸς δημοτικοῦ ᾠσματος ὁ *Μαυριανὸς καὶ ὁ Βασιλεὺς*, καὶ μελετήσας πολὺ τὸν Κυμβελίνον τοῦ Σαίξπηρ ἐφ' οὗ καὶ μελέτην ἔγραψεν, ἐπαθεν ὅ,τι πάσχουσιν ὅλοι οἱ δειλοὶ χαρακτήρες, ἐμιμήθη. Ἀλλ' ἐνῷ ἐμιμεῖτο ὡς πρὸς τὸ στοίχημα ἠθέλησε νὰ κάμῃ καὶ πρωτοτυπίαν καὶ ἐκλέξας τὸν Ἀνδρόνικον ἔθεσεν εἰς αὐτὸν τὸ στοίχημα οὕτω δὲ κατάρθωσε κρᾶμα παρὰ-

δοξον, πρωτοτυπίας καὶ μιμήσεως, ἀνεξαρτησίας καὶ ζυγοῦ

Ὡστε βλέπεις ὅτι ὑπὸ ἐποψὴν ὑποθέσεως, ἐνῷ ἔχει πολλὰς, ἀκριβῶς εἰπεῖν, οὐδεμίαν ἔχει καὶ διὰ τοῦτο εἶναι καὶ δύσκολον νὰ σοὶ τὴν γράψω. Αὕτῃ δὲ ἡ συρροὴ τῶν ὑποθέσεων ἐπέφερε καὶ ἄλλο μέγα λάθος τοῦ δράματος, τοῦτο ὅτι αἱ σκηναὶ εἶναι ἀσύνδετοι καὶ ἐνῷ τώρα βλέπεις μίαν σκηνὴν περὶ τῆς τύχης τοῦ Ἀνδρονίκου καὶ περιμένεις τὴν συνέχειαν, ἐμβαίνουν δύο πρόσωπα καὶ ὁμιλοῦν περὶ τοῦ στοιχήματος, ἡ διὰ νὰ συγκρατήσῃ ἐν συνεχείᾳ τὸ δράμα ἀναγκάζεται νὰ φέρῃ δύο ἄλλους ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀσχετοὺς τοῦ δράματος, ἡ ὑπηρέτας ἡ πολίτας, οἵτινες διηγούμενοι πληροῦσι τὰ χάσματα. Ἄν ἦσο ἐδῶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ὅταν σοὶ παρουσιάζοντο οἱ δύο ἐκεῖνοι βυζαντινοὶ παληάνθρωποι ὁ παπουτσῆς καὶ ὁ φούρναρης διὰ νὰ σοὶ δώσουν τὴν συνέχειαν, θὰ κατεβίβαζες τὸ ἱστορικὸν μονόλογόν σου καὶ προτείνων αὐτὸ θ' ἀνεφώνεις :

— Ἄ! στὸ διάολο...

Καὶ ἐν τούτοις ἔχει σκηνὰς κατὰ μέρη ἀμιμήτους, ὅπερ σημαίνει ὅτι ἂν ἐπεμελεῖτο τοὺς κυρίους χαρακτήρας θὰ ἔγραφε λαμπρὸν δράμα. Σοὶ ἀναφέρω τὴν σκηνὴν ἐκείνην καθ' ἣν διωκόμενος ὁ Ἀνδρόνικος ἔρχεται μετὰ τῆς συζύγου του Ἀγνῆς ζητῶν ἄσυλον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Βρυεννίου καὶ ὅταν οὗτος τῷ θέτῃ ἐπὶ τῶν ὤμων μανδύαν ἐργάτου καὶ πῖπτει ἡ τήβεννος ἐνῷ ἐκεῖνοι φεύγουσιν, ὁ Βρυέννιος εἰς τὴν ἄνναν τὴν ὑποτιθεμένην κόρην ἐρωτῶσαν ποιοὶ εἶναι αὐτοὶ, ἀπαντᾷ δεικνύων τὴν πεσοῦσαν τήβεννον!

— Δολοφόνοι, κόρη μου, δολοφόνοι.

Καὶ ἐκείνην τὴν ἄλλην σκηνὴν τοῦ Μαυριανοῦ καὶ τῆς Ἄννης πρὶν τοῦ στοιχήματος, τὴν ἐθαύμασα ἀληθῶς, διὰ τὸν λυρισμόν της.

Πρέπει νὰ σοὶ εἶπω, ὅτι ὑπὸ ἐποψὴν ποιητικὴν τὸ δράμα

ζοντα. Ἐκεῖνος ἔτρεχε διὰ τῶν τροχῶν τῆς ἀμάξης, ὁ Ἰάκωβος διὰ τῶν ποδῶν του. Μακρόθεν τὸν εἶδε κατερχόμενον τοῦ λεωφορείου ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς Βασιλῆας καὶ ἔτρεξε κατόπιν του, ἀλλ' ἐκεῖνος εἶχεν ἀναρριχηθῇ ἐπὶ τῆς ἀμάξης τοῦ ἵπποσιδηροδρόμου, ἧτις πλήρης καὶ αὐτὴ ἀνεχώρει εἰς Βαϊνασίαν. Βεβαίως ὅσοι τοὺς εἶδον τρέχοντας ἐνόμισαν τὸ πρῶτον ὅτι ἐσπευδον μόνον νὰ προφθάσωσι τὴν ἀμάξαν, ἀλλ' ἀπὸ τὰς φωνὰς τοῦ Ἰακώβου ἠλεκτρισθέντες ἔτρεξαν νὰ ἴδωσι τί συμβαίνει. Οἱ κλητῆρες—ὀλίγον κατόπιν ἑορτῆς—ἐσπευσαν, ἀλλ' ἀντὶ νὰ κρατήσωσι τὸν φεύγοντα, ἐκράτησαν τὸν διώκοντα. Πλὴν διὰ κινήσεως ἀποτόμου ὁ Ἰάκωβος διολισθῆσας ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ κλητῆρος ἔτρεξεν εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου τῆς Βασιλῆας φωνάζων—Ἄ! ὅχι! αὐτὴν τὴν φορὰν δὲν θὰ μοῦ διαφύγῃ!

Ὁ κλητὴρ ἐκ τῆς ὠθήσεως ἐκείνης τῆς αἰφνιδίου ἔχασε τὴν ἰσορροπίαν καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ γείτονός του, ὅστις καὶ αὐτὸς πίπτων προσέκρουσεν ἐπὶ τοῦ ἀμαξιδίου τῆς ἰχθυοπώλιδος. Τὸ ἀμαξιδίον ἀνετράπη· οἱ ἰχθῦς ἐσκορπίσθησαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ἡ ἰχθυοπώλις, ἧτις εἶχεν ἀναβῇ εἰς τὸ ὑπερῶν τῆς ἀμάξης ἐσπευσε νὰ κατέλθῃ, βλέπουσα τὴν καταστροφὴν τοῦ κινητοῦ καταστήματός της καὶ φωνάζουσα, ἀλλ' ὀλισθῆσασα ἐπὶ τῶν σιδηρῶν πλακῶν τῶν βαθμίδων τῆς ἀμάξης κατέπεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας γέροντός

τινος ἀνακαινιστοῦ τῶν τεθραυσμένων ὑέλων. Καὶ ἐσώθη μὲν αὐτὸς, ἀλλ' ἠκούσθη αἰφνης ὁ κρότος τῶν ὑέλων του, αἵτινες κατέπεσον μετὰ τῆς θήκης των λυθείσης ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου. Ἡ ἰχθυοπώλις ἐκτύπησεν ἐλαφρῶς καὶ ἔγερθεῖσα ἀμέσως ἐσπευσε νὰ περισυνάξῃ τοὺς διασπαρέντας ἰχθῦς της, ἐνῷ ὁ ὑελοπώλης διεμαρτύρετο καὶ ἐζήτηε ἀποζημίωσιν.

Οὕτω ὁ πτωχὸς Ἰάκωβος ἄκων ἐγένετο ἀφορμὴ μεγάλου κακοῦ. Οἱ παριστάμενοι δὲν ἠδύναντο νὰ κρατήσωσι τὸν γέλωτα μὲ ὅλην τὴν εὐσπλαγχνίαν, ἣν ἐδείκνυν πρὸς τὸν ὑελοπώλην, ἐνῷ συγχρόνως ὁ μὲν ἐφώναζεν εἰς τὴν ἰχθυοπώλιν.

— Β! κυρά! τὰ ψάρια σου ἔζωντάνευσαν κ' ἐπῆραν δρόμο!

Ὁ δὲ

— Πηγαίνουν μοναχὰ του νὰ ἐμβοῦν εἰς τὸ τηγάνι τοῦ ξενοδόχου!

(Ἀκολουθεῖ).

Κ. Ἑνός.